

År 1945 var det en ära att bli medlem!

För Bror-Axel Lamberg och Carin Olin var det en självklarhet att ansluta sig till Finska Läkaresällskapet så snart de blivit medicine kandidater år 1946.

– Och vilken ära! Sällskapet var ju ett anrikt vetenskapligt forum för svenskspråkiga läkare och den organisation som erbjöd kunskap om nya rön, säger emeritusprofessor i endokrinologi.

Båda började år 1945 på den första kurs, som medicinska fakulteten vid Helsingfors universitet höll efter kriget, men eftersom Bror-Axel Lamberg hade varit vid fronten blev han antagen till en sommarkurs, medan blivande hustruns studier inleddes ett halvt år senare.

– Vi träffades på "asis" 1945 när vi letade efter nerver och blodkärl på lik nummer 36 som sades vara ryskt, avslöjar Carin Olin-Lamberg muntert.

Hon verkade sedan i mer än sex decennier som uppskattad, privatpraktiserande ögonläkare.

Niilo Pesonen, då professor i anatomi och chef för anatomiska institutionen – senare även Medicinalstyrelsens chef – fick dock ett åtal på nacken för att institutionen hade använt sig av avlidna ryska krigsfångar i undervisningen ...

Högtidliga möten

Ja, tiderna har förändrats, men makarna Lamberg ska aldrig glömma sin första tid i FLS. Mötena som hölls varannan torsdag var välbesökta och på första raden i salen på Ständerhuset satt legender som Richard Faltin och Edvard Björkenheim.

Unga medlemmar förutsattes förstå att de skulle sätta sig längst bak. Sedan fick man flytta fram en rad åt gången med stigande ålder och erfarenhet.

På programmet stod upp till fem seriösa föredrag per möte, ofta kring ett gemensamt tema. Ordföranden ledde ordet och stämningen var strikt. Det kom aldrig på fråga att man duade andra medlemmar.

I dag har sammankomsterna mera klubbartad karaktär och inte heller föredragen är fullt lika seriösa som förr, men stämningen är det inget fel på, tycker de. Nu sitter de sedan länge själva på första raden.

Ärevördiga herrar

Men båda minns hur högtidligt det kändes att delta i verksamheten den första tiden.

– Särskilda högtidsstunder var årsfesterna. I salen i Ständerhuset fick herrar inte ens vistas om de inte hade klätt sig i frack, minns Bror-Axel Lamberg. De hänvisades i så fall till läktaren.

Vid den här tiden hörde det till att unga läkare skulle hålla ett tio minuter långt vetenskapligt föredrag inför den vördnadsvärda församlingen på något av de regelbundna mötena.

– Jag var dödsförskräckt när det i början av 1950-talet blev min tur, säger Carin Olin-Lamberg. Anförandet handlade om sjukliga ögonförändringar och jag minns det med fasa. Anledningen till att jag var så skräckslagen var de gamla, ärevördiga herrar som alltid tronade längst fram!

Också Bror-Axel Lamberg medger att han var lite spänd inför sitt anförande 1948. Han talade då om cytokrom C, som påverkar syreomsättningen, och vid den tiden antogs bli ett användbart botemedel vid hjärtinfarkt och andra vaskulära sjukdomar.

Kontakter skapades

Men när makarna väl blivit hemmastadda i sällskapet uppskattade de sammankomsterna, inte minst för att man där kom i kontakt både med blivande och äldre kolleger, och sedan man väl hade etablerat kontakt kunde man konsultera kollegerna och diskutera medicinska frågor.

– Åtminstone för mig blev sällskapet ett slags hemvist och i mån av möjlighet brukade vi delta i supéerna på Svenska klubben efter mötena. Där kunde man

Musik är ett av emeritusprofessor Bror-Axel Lambergs stora intressen och altviolinerna hans käraste instrument. Men han fascineras också av historia och ägnar sig gärna åt släktforskning tillsammans med hustrun Carin Olin-Lamberg, när han inte djupdyker i det antika Roms öden. Hunden Pippi hoppar gärna upp i husses knä.

diskutera allt möjligt under informella former och det gav en viss trygghet innan man själv blivit etablerad, säger Bror-Axel Lamberg.

– Med åren uppstod det också fantastiska vänskapsband, tillägger Carin Olin-Lamberg. Men många av dem som blev nära vänner är borta i dag.

I biblioteket har Bror-Axel Lamberg och Carin Olin-Lamberg varsin skrivhörn. Här tillbringar de en stor del av sin tid.

Till umgänget hörde bland annat Carl August Hernberg, dåvarande chef för Maria sjukhus, Herman Hortling överläkare på Diakonissanstalten, Nils Riska som var chefläkare på Mjölbolsta samt Bertel von Bonsdorff, Ruben Gordin och Curt Wasastjerna.

Meningsfull samvaro

Trots att makarna Lambergs karriärer utvecklades i olika riktningar har de alltid upplevt att sällskapet tjänat bådas syften.

– För oss har FLS kvar sin dragningskraft och den lilla middagen efter månadsmötena är viktig på grund av det trevliga sociala umgänget, som uppstår mellan yngre medlemmar.

Bror-Axel Lambergs engagemang i FLS påverkades inte negativt av att han blev professor i endokrinologi vid Helsingfors universitet 1971 och avdelningsöverläkare vid Helsingfors universitetscentralsjukhus 1982.

Tvärtom. Han har varit en aktiv medlem i alla år, deltagit i programkommittén och stipendiekommittén och i 5 år verkat som chefredaktör för Handlingarna. Dessutom representerade han i 5 år sällskapet i De vetenskapliga samfundens delegation.

– Ännu på 1950-talet var Handlingarna ett viktigt forum för unga forskare, påpekar han, men i slutet av decenniet blev det uppenbart att om man ville nå en större publik måste man publicera sig i en internationell tidskrift, på engelska.

Men fortfarande fyller Handlingarna en viktig funktion när det gäller att informera medlemmarna om nya, viktiga rön i koncentrerad form.

– Vetenskapligt har Finska Läkaresällskapet alltid haft stor betydelse för finländsk läkarvetenskap. På grund av sina stora stipendiefonder har understöden till forskningen varit av stor vikt och många framstående inhemska forskare har också fått hjälp att komma ut i världen.

Värt att minnas är också att Finska Läkaresällskapet aktivt deltar i samarbetet kring Läkardagarna och därmed sprider vetenskapliga rön oberoende av språk inom läkarkåren, påpekar han.

Fortfarande givande

Carin Olin Lamberg, född 1924, slutade med sin privatpraktik det år när hon fyllde 80. Hon kan fortfarande sakna patientkontakt, för i många fall uppstod starka vänskapsband.

– Men nu har jag ju mer tid för antikviteter, släktforskning och blomsterodling, säger hon.

Bror-Axel Lamberg, född 1923, tillbringar – som alltid – en stor del av sin tid vid sitt kära skrivbord. I dag är det framför allt Roms historia han forskar i.

– Det intresset sköt fart på en sköldkörtelkongress i Rom 1965, säger han och pekar på den plats i bokhyllan som tidigare var fylld med hans vetenskapliga böcker om sköldkörteln. I dag står där en bok Rom, som han har skrivit samt sex verk som är resultatet av makarnas stora intresse för släktforskning.

I Finska Läkaresällskapets möten deltar båda dock gärna om det bara är möjligt. Trots mer än sex decenniers medlemskap känner de att varje sammankomst fortfarande har något intressant att ge.

Text: Mardy Lindqvist
Foto: Karl Vilhjälmsen